

Heinrich Himmler – drugi potwór w państwie

29 maja 2021

Najokrutniejsza osoba w Trzeciej Rzeszy po Hitlerze? Göring? Goebbels? Nie – Heinrich Himmler! Bycie szefem SS, Gestapo i ministrem spraw wewnętrznych w nazistowskich Niemczech zobowiązuje.

Heinrich Himmler urodził się 7 października 1900 roku w Monachium. Wychowywany przez dyrektora szkoły Gebharda i jego żonę Annę dorasta w mieszczańskim dobrobycie o silnym zabarwieniu katolickim z domieszką nacjonalistycznego konserwatyzmu. Jako dziecku ciężko zachorował na gruźlicę, po której rekonwalescencja zajęła prawie dwa lata. Oprócz rywalizacji z dwoma braćmi dzieciństwo późniejszego zbrodniarza przebiegało spokojnie. W szkole był lubiany zarówno przez nauczycieli jak i kolegów z klasy. Już jako chłopak miał wyjątkowe zdolności organizacyjne oraz bezwzględną determinację w dążeniu do celu – cechy, które bardzo mu się przydały w czasie pełnienia ważnych administracyjnych funkcji przy Hitlerze. Po maturze w 1917 roku zgłasza się na ochotnika do wojska, jednak ze względu na okulary zostaje odrzucony i decyduje się na wybór ścieżki oficerskiej, która wraz z końcem wojny zostaje przymusowo zamknięta. Tak kończy się jedno z największych marzeń Heinricha Himmlera.

Pilny student i antysemita

Niezadowolony z rozwoju w niemieckiej polityce powojennej Himmler protestuje przeciwko nasilającej się od 1919 roku rewolucji komunistycznej. Samo powstanie Republiki Rad w jego ojczystym kraju sprowadza do Żydów, którzy od dziecka w jego rodzinie byli przedstawiani jako źródło wszelkiego

niepowodzenia. By walczyć z wrogami wewnętrznymi znów próbuje dostać się do sił zbrojnych, jednak znów jego chęci nie zostają docenione. Idzie za to na studia rolnicze na Politechnice w Monachium.

Ukończywszy je z dyplomem dostaje pracę jako asystent w firmie zajmującej się nawozem. Szybko jednak zrozumiał, że nie odpowiada to jego ambicjom i wreszcie został przyjęty do organizacji paramilitarnej „Reichskriegsflagge”, założonej w 1923 roku przez Ernsta Röhma i związanej z nazistami. Organizacja szybko została zdelegalizowana za próbę doprowadzenia do upadku rządu w Monachium i przejęcia władzy, która wprowadziłaby „Ordnung” w socjalistycznym kraju związkowym. Himmler podczas puczu monachijskiego pełnił funkcję chorążego Röhma, co jest ciekawym szczegółem zważywszy na późniejszy rozwój relacji między tymi dwoma panami. W tym samym momencie życia Himmler wstąpił również do NSDAP. Nowo nabytym członkostwem cieszył się krótko, bo nazistowska partia została z inicjatywy prezydenta Friedricha Eberta zakazana w listopadzie tego samego roku.

Heinrich Himmler: karierowicz

Delegalizacja NSDAP nie powstrzymuje Himmlera przed dalszym zgłębianiem politycznych czeluści sceny narodowosocjalistycznej. Lojalnie walczy o uwolnienie partii, a w kampanii do Landtagu wspiera Gregora Strassera, również działacza NSDAP. Zaskarbił sobie tym zaufanie organizacji i od razu po wznowieniu jej działalności jego kariera wystartowała z zabójczym tempem. Wspina się po kolejnych stanowiskach: od gauleitera, poprzez zastępcę dyrektora propagandy partii aż do kierownika Schutzstaffel (SS) w 1929 roku. Wtedy SS jeszcze wiele brakowało do statusu morderczej i zatrważającej instytucji, jaką stała się z biegiem lat – na przełomie lat 20. i 30. była jedynie młodszą siostrą bardziej rozbudowanej Sturmabteilung (SA) i liczyła zaledwie 280 członków.

Himmler spełnia swoją rolę wzorowo – w 1930 roku SS liczy już 2700 gniewnych mężczyzn. W międzyczasie żeni się ze starszą od siebie o osiem lat Margarethe Boden, z którą przez kilka miesięcy bezowocnie prowadzi fermę kurczaków. Po urodzinach córki opuszcza wiejskie życie i wraca do zadań, do których wydaje się być stworzony i szybko odnosi kolejne sukcesy. Uduje mu się usamodzielnic SS, w tym samym roku zostaje też posłem do Reichstagu.

Zabójczo lojalny

Od początku lat trzydziestych coraz częściej dochodziło do konfliktów między SA a czołówką NSDAP – członkowie Oddziałów Szturmowych czuli się pominięci w wyborach i zajęli budynek partii, żądając odejścia samego Hitlera. Była to pierwsza poważna próba lojalności Himmlera wobec Führera, którą rozwiązał wzorcowo wprowadzając swoich SS-manów i pacyfikując kiedyś bardziej wpływowego starszego brata. Ta akcja miała okazać się tylko uwerturą do właściwego pokazu kto kim rządzi. Swoją lojalnością Himmler w oczach Hitlera zasłużył na wsłuszenie się krok wyżej w drabinie partyjnej – w 1932 rok zostaje mianowany szefem bezpieczeństwa siedziby NSDAP: „Brązowego Domu” w Monachium. Wtedy grupa jego podopiecznych w SS liczy już ponad pięćdziesiąt tysięcy osób.

Po przejęciu władzy przez Hitlera w styczniu 1933 roku jego ulubieniec zostaje szefem policji monachijskiej i dostaje nadzór nad kolejnym projektem – budowy i kierownictwa obozu koncentracyjnego w Dachau. Wraz z przeprowadzonym przez NSDAP ujednoliceniem wszystkich landów Himmler posiadał władzę nad policją w całym kraju a dodatkową został przez Göringa mianowany inspektorem Gestapo, który miałby zrobić porządek w coraz bardziej nieprzyjemnych relacjach między SA a partią. Jako zdeterminowany człowiek, który wiedział, czego chce, zakończył sprawę zgrzytów raz na zawsze. Najpierw przygotował grunt – poprzez SS zaczął rozpuszczać plotki o planowanym puczu SA oraz podkreślał homoseksualne tendencje Röhma, co

miało przekonać cztery miliony członków SA. Pod pretekstem zebrania z uczestnictwem Führera zwołano całe kierownictwo SA, w tym też byłego kolegę szefa SS, Strassera, czy byłego kanclerza Kurta von Schleichera. Wszystkich zamordowano od razu gdy zebrali się oni nad jeziorem Tegernsee – tylko niektórzy mieli wątpliwe szczęście przeżycia do następnego ranka. Przy okazji pozbyto się też podejrzanych i niewygodnych osób z partii oraz przeciwników systemu.

Ojciec „Trupich Główek”

Mając z głowy problematyczną SA, organizacja Himmlera przejęła kontrolę nad porządkiem w całym państwie. SS dodatkowo dostała misję przygotowania i kierowania budową obozów koncentracyjnych w całym kraju oraz zarządzania nimi. Do tego ostatniego zadania powołano specjalną grupę, pełniącą nadzór w poszczególnych obozach – tzw. „Trupie Główki” (Totenkompf). Po ujednoczeniu wszelkich oddziałów porządkowych Himmler może się od 1936 roku cieszyć mianem szefa niemieckiej policji. Od 1937 roku Gestapo może już bez koniecznych dowodów „prewencyjnie” aresztować obywateli uznanych za wrogich.

Wraz z początkiem drugiej wojny światowej zakres obowiązków Himmlera rozszerza się na funkcję Komisarza do spraw umocnienia niemieckiej narodowości, która jest związana z polityką przesiedleń i prześladowań w okupowanych terenach. Wszystko oczywiście w myśl nazistowskiej idei rasy. W wyjątkowo brutalny sposób politykę tę odczuwa Polska – Himmler rękami swojej SS organizuje przesiedlenia, prześladowania oraz egzekucje tysięcy Żydów i Polaków.

Architekt rozwiązania ostatecznego

Pośród nawału pracy związanej z wojną Himmlerowi pozostaje jednak czas na zawirowania rodzinne. W 1940 roku rozwodzi się z żoną, zamiast której wybiera (może na wzór Hitlera) sekretarkę, która rodzi mu dwoje dzieci. Himmler ciągle cieszy

się ogromnym zaufaniem Wodza, który powierza mu nadzór sił policyjnych w okupowanych krajach, związany również z ostatecznym rozwiązaniem kwestii żydowskiej. Führer w 1941 roku zleca mu zadanie znalezienia rozwiązania dla problematycznych przesiedleń. Himmler daje odpowiedź jeszcze pod koniec tego samego roku – zamiast wywózek, proponuje transport europejskich Żydów na śmierć do obozów koncentracyjnych. Hitler akceptuje koncepcję miesiąc później.

W kolejnym roku Himmler rozwiązuje również kwestię Lebensraumu dla Aryjczyków. Jego Generalplan Ost zakłada wywózkę milionów Polaków, Czechów, Ukraińców i wielu innych narodowości na Syberię. Według nazistowskiej ideologii byli oni podludźmi, którzy i tak nie zasługiwali na nic lepszego. Zadowolony z kreatywności swojego szefa policji Hitler daje mu w 1943 roku dodatkowo stanowisko ministra spraw wewnętrznych. Był to czas, w którym wojna dla Niemców była już nie do wygrania, jednak Himmler nie dał tego po sobie poznać. W jego przemówieniu z 1944 roku przed najwyższymi oficerami SS w Poznaniu szczycił się, że Endlösung jest jego największym zwycięstwem, a wytępienie europejskich Żydów stanowi powód do dumy.

Samobójcza kołaboracja

Po nieskutecznym zamachu Stauffenberga 20 lipca 1944 roku Führer jeszcze bardziej docenia lojalnych mu ludzi i daje Himmlerowi władzę na Wehrmachtem. W końcu spełnia się dziecięce marzenie ulubieńca Hitlera – jest dowódcą. Co prawda tylko nad armią zapasową, ale i tak próbuje ze wszystkich sił zrobić wszystko, co w jego mocy, aby podtrzymać morale żołnierzy. Jego metodą są egzekucje osób nielojalnych. Jest to znak desperacji – alianci z zachodu i wschodu prą na Niemcy, a u Himmlera wychodzą braki doświadczenia militarnego. Nic dziwnego więc, że jego próby stworzenia linii obronnej okazują się porażką.

Sam ucieka do lazaretu dla członków SS. Widząc, że jest w

beznadziejnej sytuacji próbuje uratować własną skórę – stara się skontaktować z aliantami z propozycją negocjacji pokojowych. Hitler dowiedziawszy się o tych przedsięwzięciach swojego pupila zwalnia go ze wszystkich funkcji i wydaje nakaz aresztowania. W maju 1945 roku Himmler próbuje jeszcze dostać się do nowego rządu, zostaje odrzucony i wreszcie ucieka anonimowy, razem z falą uchodźców. Nierozpoznany, dostaje się do niewoli brytyjskiej. Dopiero gdy alianci orientują się, że mają przed sobą jednego z największych zbrodniarzy nazistowskich Niemiec Heinrich Himmler 23 maja 1945 roku w swojej celi połyka kapsułkę z trucizną.

Autorstwo: Julia Zeyer

Źródło: Histmag.org

Licencja: [CC BY-SA 3.0](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)

Bibliografia

1. Alisch Michael, „Heinrich Himmler – Wege zu Hitler: das Beispiel Heinrich Himmler”, Peter Lang, Frankfurt am Main 2010.
2. Curilla Wolfgang, „Der Judenmord in Polen und die deutsche Ordnungspolizei 1939-1945”, Verlag Ferd.Schöningh GmbH & Co KG, Paderborn 2011.
3. Das Bayerische in Himmler, „Der Spiegel”, 12 sierpnia 1953 r., dostęp: 23 maja 2015 r., <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-25657338.html>
4. Der „Röhm-Putsch” 1934 [w:] Lebendiges Museum Online/Deutsches Historisches Museum, 8 czerwca 2011, dostęp: 23 maja 2015 r., <https://www.dhm.de/lemo/kapitel/ns-regime/etablierung-der-ns-herrschaft/roehm-putsch.html>
5. Heinrich Himmler 1900-1945 [w:] Lebendiges Museum Online/Deutsches Historisches Museum, dostęp: 23 maja 2015 r.,

<https://www.dhm.de/lemo/biografie/heinrich-himmler>

6. Mues-Baron Klaus, Heinrich Himmler: Aufstieg des Reichsführers SS (1910-1933), V&R unipress GmbH, Göttingen 2011.